

MOZGÓKÉP- KULTÚRA ÉS MÉDIAISMERET

**EMELT SZINTŰ ÍRÁSBELI
ÉRETTSÉGI MINTAFELADATOK**

**A 2024. JANUÁR 1-TŐL
BEVEZETÉSRE KERÜLŐ
VIZSGAKÖVETELMÉNYEK SZERINT**

Gyakorlati (projekt) vizsgafeladatok

A/1

KISFILM KÉSZÍTÉSE

Készítsen 3-6 perc hosszúságú fikciós kisfilmet egy Ön által jól ismert lakókörnyezet köztéri műalkotásainak felhasználásával *A téma az utcán hever* címmel.

A film elkészítéséhez bármilyen köztéri műalkotást felhasználhat, pl. szobrot, domborművet, falfestményt. A kisfilm műfaja fikciós legyen, de nem kell tartalmaznia dialógust vagy élő szereplőket. A történet, mondanivaló fő elemét legalább 3 köztéri alkotás adja. Igyekezzen alkotásában a film kifejezőeszközeinek minél szélesebb körű használatára, használjon például kameramozgásokat is, ne fotótűdöt készítsen. A megadott cím szó szerint és átvitt értelemben is értelmezhető.

Készítsen alkotásához (maximum 750 szó terjedelmű) munkanaplót, azaz értelmező kommentárt, amely röviden tartalmazza a mű elkészítésében való fő (személyes) motivációját, a tervezés és a kivitelezés fázisaiban felmerült fontosabb döntési helyzeteket, a kisfilm elkészítésével kapcsolatos személyes élményeit. A munkanaplót teljesítményének rövid értékelésével zárja.

(20 pont)

A/2

RIPORTFILM KÉSZÍTÉSE

Készítsen 10-20 perc hosszúságú riportfilmet egy Ön által ismert, az Ön környezetében tevékenykedő kisebb, de valamilyen határozott céllal összeállt vagy együttműködő társaság, csoport egy napjáról, *Egy nap a(z) ... életéből* címmel.

A csoport, társaság bármilyen alapon szerveződő, összekapcsolódó, de legalább 5 emberből álló társaság lehet (pl. egy piac zöldségárusai, a rendszeresen a parkban sakkozó urak, egy gyorsétterem dolgozói, a helyi tűzoltók, egy ház lakóközössége;). A film műfaja dokumentumfilm legyen és tartalmazzon legalább 3, a csoport különböző tagjaival készített interjúrészletet. A címben jelzett „egy nap” szabadon értelmezhető, a történet dramaturgiája szerint akár egy hét eseményeit is sűrítetheti egy napba, de nem térhet át fikciós műfajba.

Készítsen alkotásához (maximum 750 szó terjedelmű) munkanaplót, azaz értelmező kommentárt, amely röviden tartalmazza a mű elkészítésében való fő (személyes) motivációját, a tervezés és a kivitelezés fázisaiban felmerült fontosabb döntési helyzeteket, a riportfilm elkészítésével kapcsolatos személyes élményeit. A munkanaplót teljesítményének rövid értékelésével zárja.

(20 pont)

A/3

FOTÓETŰD KÉSZÍTÉSE

Készítsen 15-30 szelfiképből álló fotóetűdöt Radnóti Miklós: *Nem tudhatom...* című verse alapján.

Az etűd elkészítéséhez felhasználhat korábban készült fényképeket is, de csak ha azok megfelelnek a szelfi formai követelményeinek. A vers szövegétől szabadon eltérhet, lényegi mondanivalóját azonban a fotósorozatnak tükröznie kell. A vers szövegének nem kell megjelennie az alkotásban, de abból egyértelműen derüljön ki, hogy a vers sajátos feldolgozásáról van szó.

Készítsen alkotásához (maximum 750 szó terjedelmű) munkanaplót, azaz értelmező kommentárt, amely röviden tartalmazza a mű elkészítésében való fő (személyes) motivációját, a tervezés és a kivitelezés fázisaiban felmerült fontosabb döntési helyzeteket, a fotósorozat elkészítésével kapcsolatos személyes élményeit. A munkanaplót teljesítményének rövid értékelésével zárja.

(20 pont)

B/1

FILMELEMZÉS

Írjon Huszárik Zoltán: *Amerigo Tot* (1969) című kisfilmjéről elemző esszét.

Ügyeljen rá, hogy írása megfeleljen a filmelemző esszé műfajának formai és tartalmi követelményeinek.

Az írásmű terjedelme 1000-1500 szó, az annak elkészítéséhez felhasznált forrásokra vonatkozóan – a tudományos közleményeknél megszokott módon – a hivatkozásokat fel kell tüntetni és az irodalomjegyzéket csatolni kell.

(20 pont)

B/2

MÉDIAHASZNÁLAT – ELEMZŐ ESSZÉ

Végezzen el egy kisebb kutatást, amelyben legalább 3, különböző generációhoz tartozó ember (pl. önmaga, egyik szülője és egyik nagyszülője) médiahasználatát vizsgálja egy héten keresztül. Miután elkészült az adatgyűjtéssel, írjon azok kiértékeléséről elemző esszét. Az esszében térjen ki az adatgyűjtés módszerére is.

Az írásmű terjedelme 1000-1500 szó, az annak elkészítéséhez felhasznált forrásokra vonatkozóan – a tudományos közleményeknél megszokott módon – a hivatkozásokat fel kell tüntetni és az irodalomjegyzéket csatolni kell.

(20 pont)

B/3

ÖSSZEHASONLÍTÓ ELEMZÉS – FOGATHAJTÓ VERSENY

Írjon összehasonlító elemzést William Wyler: *Ben Hur* (1959) és George Lucas: *Star Wars I. rész – Baljós árnyak* (1999) című filmje fogathajtó versenyének jelenetéről.

Írásában szigorúan a két jelenet összehasonlítására törekedjen, elsősorban a film kifejezőeszközeinek tekintetében. A hasonlóságok és különbségek okainak tárgyalásaként

megemlíthet a filmek készítésével kapcsolatos körülményeket is, ezek azonban nem alkothatják az elemzés lényegi részét.

Az írásmű terjedelme 1000-1500 szó, az annak elkészítéséhez felhasznált forrásokra vonatkozóan – a tudományos közleményeknél megszokott módon – a hivatkozásokat fel kell tüntetni és az irodalomjegyzéket csatolni kell.

(20 pont)

C/1

HONEST TRAILER KÉSZÍTÉSE

Készítse el Enyedi Ildikó: *Testről és lélekről* (2017) című filmjének úgynevezett honest trailerét.

Ügyeljen rá, hogy alkotása megfeleljen a honest trailer megszokott formai és tartalmi jellemzőinek. Műve természetesen döntő részben tartalmazhat a filmből, vagy máshonnan vett vizuális anyagokat, azonban az összeállítás tekintetében és következtében egyedi, új alkotásnak kell lennie.

Készítsen alkotásához (maximum 750 szó terjedelmű) munkanaplót, azaz értelmező kommentárt, amely röviden tartalmazza a mű elkészítésében való fő (személyes) motivációját, a tervezés és a kivitelezés fázisaiban felmerült fontosabb döntési helyzeteket, a trailer elkészítésével kapcsolatos személyes élményeit. A munkanaplót teljesítményének rövid értékelésével zárja.

(20 pont)

C/2

ÖSSZEHASONLÍTÓ ELEMZÉS – TELESHOP ÉS UNBOXING VIDEO

Írjon összehasonlító elemzést a televíziós teleshop műsorok és az unboxing videók műfaji összehasonlításáról.

Az elemzés tárgyául választott felvételekben szereplő tárgy bármi lehet, az összehasonlított műsoroknak nem kell feltétlenül ugyanolyan típusú használati tárgyról szólniuk. Ügyeljen rá, hogy a választott adások pusztán formai és tartalmi összehasonlításán túl azok érdemi értékelésére és értelmezésére is kitérjen.

Az írásmű terjedelme 1000-1500 szó, az annak elkészítéséhez felhasznált forrásokra vonatkozóan – a tudományos közleményeknél megszokott módon – a hivatkozásokat fel kell tüntetni és az irodalomjegyzéket csatolni kell. Az utóbbiakban fel kell tüntetni az összehasonlított felvételek pontos adatait és elérhetőségét (internetes linket) is.

(20 pont)

C/3

MÉDIAELMÉLETI ESSZÉ

A médiaelmélet máig leghíresebb és legtöbbször idézett mondása Marshall McLuhantól származik és így hangzik: „*A média maga az üzenet*”. Ezt a megállapítást 1964-ben megjelent könyvében írta, ám az máig aktuális, sőt az internet megjelenésével további jelentésekkel gazdagodott. Írjon ennek a megállapításnak a mai értelmezési lehetőségeiről az internetes mémek példájának felhasználásával.

(20 pont)

Írásbeli vizsga

FONTOS TUDNIVALÓK

Az írásbeli vizsga időtartama 180 perc.

A feladatsor tartalmaz egy DVD-re rögzített, néhány percnyi hosszúságú filmrészletet. Az írásbeli vizsga során először a feladatlaphoz tartozó film- vagy műsorrészletet kell a vizsgázóknak megtekinteniük, majd a feladatlapok szétosztását követően a jelöltek három percet kapnak a filmrészlettel kapcsolatos kérdések tanulmányozására. Ezt követően a vizsgázók másodszor is megnézik a részletet, majd megkezdik a munkát.

A részlet megtekintésére még egy alkalommal (a beadást megelőző utolsó fél óra kezdetén), harmadszor is lehetőséget kell biztosítani a vizsgázóknak, amennyiben azt bárki közülük igényli.

A vizsgázók a feladatlapokon levő információkon kívül semmilyen segédeszközt nem használhatnak.

Az írásbeli vizsga feladatlapja három részből áll:

- az ismereteket és a tudást mérő feladatsor, melyre hibátlan válasz esetén a maximális pontszám 25%-a szerezhető meg;
- a mozgóképi szövegértés képességét mérő feladatok a vizsgán látott filmrészlettel kapcsolatos kérdéssort tartalmaznak, melyre hibátlan válasz esetén a maximális pontszám 50%-a szerezhető meg;
- a tömegkommunikációval kapcsolatos problémaértelmezési és -elemzési képességet mérő feladat, melyre hibátlan válasz esetén a maximális pontszám 25%-a szerezhető meg.

A feladatlapban nem jelölt források a javítási-értékelési útmutatóban szerepelnek.

A feladatokhoz tartozó színes képek külön mellékletben találhatók.

FOGALOM- ÉS TÁRGYISMERET (maximum 15 pont)

1. (2 pont)

Nézze át *Barátok közt* című tévésorozat utolsó epizódjának nézettségi adatait az alábbi táblázatban. (A *Barátok közt* című, hétköznapokon naponta vetített szappanopera-sorozatot 1998. október 26. és 2021. július 17. között vetítette az RTL Klub.)

	Súlyozott nézettség (AMR)	Súlyozott nézettség (AMR %)	Közönségarány (SHR)
<i>Barátok közt</i> (magyar filmsor.) 2021. júl. 17. 20:00–20:52; RTL Klub	575 159	6,7	17,8

A fenti példát használva írja le, mit jelentenek a fenti adatok:

a) Súlyozott nézettség (AMR):

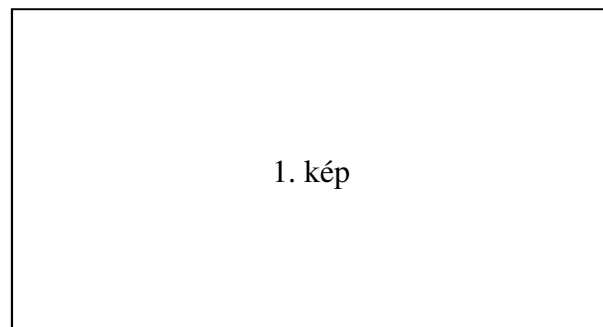
.....
.....

b) Közönségarány (SHR):

.....
.....

2. (4 pont)

Az alábbi kép kétféle plánt egyesít egy képen. Nevezze meg, melyik ez a két plán, majd röviden értelmezze, mit fejez ki ezáltal az alkotó, milyen többletjelentést adhat a képnek ez a képszerkesztési eljárás.

.....
.....
.....
.....
.....

3. *(5 pont)*

Írjon le legalább két hasonlóságot egy hétköznapenként új epizóddal műsoron lévő valóság show és szappanopera-sorozat között. Formai és tartalmi hasonlóságot is említsen!

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Fejtse ki, mennyiben hasonlít vagy különbözik egy valóságshow a dokumentumfilmektől a valósághoz való viszonyuk tekintetében.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

4. *(4 pont)*

Eisenstein szerint a film kifejezőeszközei közül a legfontosabbnak, a montázsnek a működése legjobban az $1 + 1 = 3$ képlettel fejezhető ki. Fejtse ki, hogyan értelmezhető ez a képlet a montázs tekintetében.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Egy példán keresztül írja le mit jelent a párhuzamos montázs a mozgóképi ábrázolásban.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Egy példán keresztül írja le mit jelent az asszociációs montázs a mozgóképi ábrázolásban.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

MOZGÓKÉPI SZÖVEGÉRTÉS (maximum 30 pont)

(a feladathoz kapcsolódó filmrészlet megjelölését a javítási-értékelési útmutató tartalmazza)

5. (3 pont)

Írja le röviden a látott filmrészlet cselekményét!

.....

.....

A cselekmény és a dramaturgia szempontjából hány és milyen részre osztható a jelenet?

.....

.....

A filmben, amelyből a részletet látta, az elbeszélés fő szerkesztési technikája a flashback. Igazolja ezt a látott részlet alapján!

.....

.....

6. (4 pont)

Elemesse röviden az alábbi képet a megvilágítás szempontjából!

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Elemesse az alábbi képet a kameraállás szempontjából!

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

7. (3 pont)
Jellemzően milyen kameramozgást alkalmaznak az alkotók a jelenetek megalkotásakor?
Írjon rá egy példát!

.....

.....

.....

.....

Írjon példát a belső montázs alkalmazására a filmrészletben!

.....

.....

.....

.....

8. (4 pont)

Jellemezze az anya és az apa személyiségét és az általuk meghozott döntéssel kapcsolatos vélekedését kisebb részben a dialógusok, hangsúlyosabban a képi ábrázolásuk (kameraállások, a képkompozícióban való elhelyezésük, színészi játékuk, jelmezük) alapján.

Az apa:

.....

.....

.....

.....

Az anya:

.....

.....

.....

.....

9. (6 pont)

Az alábbi, a filmrészletből vett képen többterese képkompozíciót láthatunk. Hány térre osztja a kameraállítás és a szereplők elhelyezkedése a képet? Fejtse ki, hogyan ábrázolja és értelmezi ezzel a felosztással a néző számára a rendező a jelenetben lejátszódó cselekményt. Térjen ki az egyes terekben zajló események, ezek egymáshoz való viszonyának és a szereplők a terekben való elhelyezésének értelmezésére is.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Fejtse ki, mit tesz hozzá a fentiekhez a beállításban – amelyből a fenti kép származik – látható kameramozgás!

.....

.....

.....

.....

10. (6 pont)

A film további részében láthatjuk a filmrészletben látott jelenet párját, egyfajta megismétlését. Ebben a „második” jelenetben a filmrészletben szereplő fiú már idősebb ember és éppen aláír egy dokumentumot azzal kapcsolatosan, hogy üzletemberként csődbe ment. Ez utóbbi jelenetből vett képeket párba állítottuk a látott jelenet egy-egy képével.

Írja le miért tekinthetők ezek a képek képpároknak? Hogyan utal a b) és d) jelű kép az a), illetve a c) jelűre? Melyek a fő vizuális hasonlóságok és különbségek az a)-b) és a c)-d) képpárok között? Ezek milyen plusz jelentéssel ruházzák fel a b) és a d) képet?

a)

b)

c)

d)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

11. (4 pont)

A megtekintett filmrészlet Orson Welles *Aranypolgár* című filmjéből származik. A filmben egy újságíró az után nyomoz, hogy mit jelenthet az idősen, dúsgazdag emberként elhunyt Mr. Kane (őt a filmrészletben még kisgyerekként láthatjuk) rejtélyes, utolsó szava, a „rózsabimbó”. A film nézője számára végül kiderül, hogy a szó arra a gyerekkori szánkójára volt írva, amellyel a jelenetben a hóban játszik. A filmrészlet és a lenti két kép alapján fejtse ki, mit jelképezhetett a férfi számára a szánkó, miért említhette ezt a halála előtti pillanatban?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

MÉDIA MINIÉSSZÉ (maximum 15 pont)

12.

(15 pont)

Olvassa el figyelmesen az alábbi cikket és ennek alapján írjon miniesszét a közösségi médiát jellemző algoritmikus tartalomszolgáltatás, a véleménybuborék és a visszhangkammera jelenségéről. Térjen ki ezek szerepére a nyilvánosság korlátozásában és ismertesse az ebben rejlő lehetséges veszélyeket.

Nem a gyerekeket kell féltetni az internettől, hanem a nyugdíjasokat

(...) Egy hónapon át játszottam a naiv, az internetre frissen rácsodálkozó nyugdíjast a Facebookon, és szabadesésben sikerült eljutnom a cuki kiscicáktól a habzósájú vak gyűlöletig.

(...) A kísérlethez regisztráltam egy új felhasználót a Facebookon: egy naiv, az internetre most rácsodálkozó, kicsit hiszékeny, friss nyugdíjas nénit, egyenesen az Élet iskolájából (ahol az Isten a tanár!!).

(...) Ezrével vannak ilyenek a Facebookon, úgyhogy a vadiúj felhasználóm buborékjának felfújásához úgy kezdtem neki, hogy rákerestem a volt osztálytársaimra az Élet iskolájában, és találmra bejelöltem közülük harmincat ismerősnek. A továbbiakban a következő szabályokat követtem:

- Mindenkit visszaigazoltam, aki engem bejelölt, minden csoportba beléptem, ahová hívtak.
- Minden nap beléptem egy új csoportba, találmra kiválasztva azok közül, amiket a Facebook felkínált.
- Ha bevettek egy csoportba, ott véletlenszerűen bejelöltem tíz embert a tagok közül.
- Minden hétköznap reggel és délután 5-10 percet szántam arra, hogy a hírfolyamomat végiggörgetve összevissza lájkoljak posztokat és kommenteket, illetve megosszak napi egy-két bejegyzést vagy képet. Hétfvégén hagytam pihenni a dolgot.

És ez így ment egy teljes hónapon át, miközben a Facebook minden erejét megfeszítve próbált olyan posztokat és csoportokat elem lapátolni, amiről úgy gondolta, hogy az aktivitásom alapján érdekelhet.

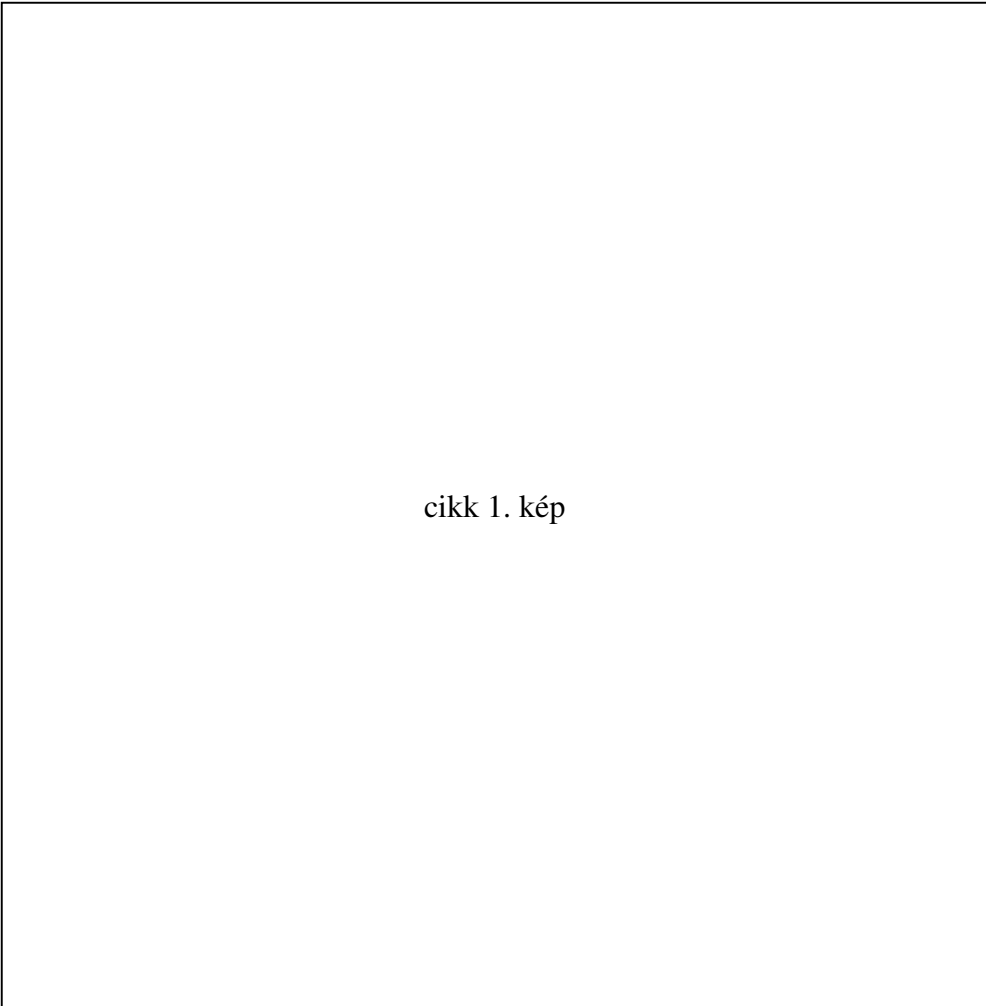
Most van közel 1200 barátom, a legtöbbjük hozzám hasonló, nyugdíjaskorú nő. (...) Megdöbbenően sokat vannak online, és nagyon aktívak: napi 10-15 poszt, több tucatnyi komment, és párhuzamosan játszott 3-4 játék teljesen normálisnak számít ebben a körben. Úgy tűnik, hogy az Élet iskolájának öregdiákjai durván rá vannak kattantva a Facebookra, és a fél életüket a gép előtt ülve töltik (okostelefonos bejelentkezést elvéve sem láttam). Na de mit csinálnak eközben? Én egy hónap alatt a következőket tapasztaltam:

Első fázis: mindent elborít a cukiság és a bölcsesség

A kísérlet első pár napja viszonylagos nyugalomban telt, gyűltek az ismerőseim, és lassan hozzászóktam ahhoz is, hogy ebben a körben az a divat, hogy ha egy vadidegen ismerősnek jelöl, azt azzal viszonzom, hogy valami giccses képet

küldök az üzenőfalára, és modoros körmondatokban köszönöm meg a barátságát. A hírfolyamomban cuki kisállatos képek alkottak sormintát a Coelho-bullshitgenerátor futószalagjáról legördülő bölcsességekkel.

(...) A cukiság és a giccs mellett a harmadik erő, ami ezt a világot mozgatja, a hiszékenység. Nincs az a halálosan gagyi, Photoshoppal preparált fotó, buta álhír vagy hoax, aminek ezek a drága naiv emberek ne dőljenek be. Azt pedig külön megdöbbenő látni, hogy az ilyen ócska lájkvadász trükkök még 2015-ben is működni tudnak:

cikk 1. kép

Igen, az ott 13 ezer megosztás. Két nap alatt. Kábé most kapja meg az összes a nagy szatyor pénzét a Sorstól.

Ilyen igényekkel (szeretünk meghatódni, és csodákban hinni) az ember hamarosan elkerülhetetlenül belekavarodik az alternatívmedicina-oldalak világába. (...)

Az alternatívmedicina-világ után következő logikus lépés jött:

Második fázis: Urunk Jézus esete a szívcsakrára szállt negatív lélekkel

A "minden gyógyít minden betegséget, kivéve az orvosok" mottójú oldalaktól csak egy kis ugrás a különféle ezoterikus gyógyító csoportok világa. A váltást onnan lehet észrevenni, hogy az embernek egyre több ismerőse lesz Lélekgyógyító Kristályenergia Szeretetangyala, vagy Őserőteremtés Fényösvényének Holisztikus Tudati Életmátrixa neveken (...).

Ezek egészen szórakoztató társaságok, pár száz, vagy pár ezer taggal, folyton arról beszélnek, hogy Szeretet, Harmónia, és Áldás, rengeteg szívecskével dekorálva a mondataikat. Időnként pedig gyógyító, meg sorsfordító energiákat küldözgetnek egymásnak, amit nagy hálával fogadnak, és mindenki olyan boldog és pozitív, hogy majd szétrobban. (...)

Az online csodatevést persze én is kipróbáltam, a nem létező unokám rossz közérzetére panaszkodtam az egyik gyógyítónál, negyed órán belül jött is a válasz: negatív lélek nyomasztotta a szerencsétlen gyerek szívcsakráját, de Urunk Jézus erejével meg lett tisztítva, és kapott energiaszint-emelést is. Nagyon megkönnyebbültem. Annyira, hogy egy másik csoportban egy lépéssel tovább mentem; én magam jelentkeztem lélekenergia-transzformációs online távgyógyítóknak. Csodák csodájára, a dolog működött. (...)

EZEN A PONTON MÁR NEM TUDTAM ELDÖNTENI, HOGY SÍRJAK VAGY NEVESSEK.

(...) A kezdetben viccesnek ígérkező kísérlet itt már rég túl volt azon, hogy nevessek, és kezdett olyan elkésérítő lenni, mintha a tévében nézném napokon és heteken át rendszeresen az Asztro Show-ba emelt díjas telefonszámon betelefonálók kifosztását. A legrosszabb pedig csak ezután jött.

Harmadik fázis: mindenkit gyűlölünk!

Érdekes módon a kísérlet első pár hetében szinte teljes egészében elkerült a politika (...).

AZTÁN JÖTT PUTYIN.

Pontosabban egy egészen szürreális csoport, a Kiállunk Oroszország mellett, kb. 7000 taggal. Az innen származó újdonsült ismerőseim posztjai beszivárogtak a hírfalamra, a Facebook ennek megfelelő csoportokat ajánlott, 1-2-be be is léptem, és ezzel egy olyan világba kerültem, ahol a vak gyűlöletből és összeesküvés-elméletekből épített alternatív valóság egészen új mélységeit ismertem meg. (...)

EZEK AZ EMBEREK NEM HÜLYÉK, NEM BETEGES GYŰLÖLKÖDŐ PSZICHOPATÁK. ANNYIRA HIÁNYZIK AZ ÉLETÜKBŐL A KÖZÖSSÉGI ÉLMÉNY, HOGY VALAKI TÖRŐDJÖN VELÜK, HOZZÁJUK SZÓLJON, HOGY HA BÁRKI MEGADJA EZT NEKIK, AMÖGÉ VAKON BEÁLLNAK. PONTOSAN, MINT EGY SZEKTA.

Amikor egy nyugdíjas korú ember fellép a netre, az alapvetően csodálatos dolog, mert azt jelenti, hogy a kíváncsisága és a nyitottsága legyőzte az "á, én ehhez úgysem értek" kishitűségét. Megnyílik előtte a világ, de annyira, hogy az valóságos sokk egy olyan ember számára, aki az internet előtti korban nőtt fel, és töltötte a felnőtt élete nagy részét. Az elmúlt egy hónap számomra azt mutatta meg, hogy ebből az alapvetően szuper dologból simán lehet az, hogy az illetőt a neten behálózza egy szekta, ami aztán pénzügyileg vagy lelkiileg tönkreteszi. Hogy ez ne történjen meg, az leginkább a család felelőssége. A gyereket félti az internettől? Inkább a szüleit féltse. Csukja be ezt az ablakot, és beszélgessen kicsit velük, ez a minimum, amit megtehet, hogy megmentse őket a Facebook sötét oldalának mocsarától.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

	pontszám	
	maximális	elért
Fogalom és tárgyismeret	15	
Mozgóképi szövegértés	30	
Média minisszé	15	
Az írásbeli vizsgarész pontszáma	60	

Gyakorlati (projekt) vizsgafeladatok

Javítás-értékelési útmutató

Általános szabályok:

- pontlevonás alkalmazása esetén negatív pontszám nem adható.
- amennyiben egy feladat megoldásának meghatározó része bizonyíthatóan plágium, a teljes feladat 0 pontra értékelendő!

A/1 – KISFILM KÉSZÍTÉSE

Értékelési szempontok és adható pontszámok:

összesen max.: 20 pont

- 1) Az elképzelés megtervezettsége, a megvalósítás előkészítettsége és a munka szervezettsége. (A megítélés a munkanapló alapján történik.)
(összesen max.: 4 pont)
 - a) A kisfilm alapkoncepciója átgondolásának mélysége, következetessége, a munka megkezdésének megalapozása és mindennek érthető kifejtése a munkanaplóban.
(2 pont)
 - b) A helyszín és a műalkotások megválasztásának személyes jellege, az azzal kapcsolatosan felmerülő problémák megoldása és mindennek érthető kifejtése a munkanaplóban.
(1 pont)
 - c) A választott dramaturgiai eljárással (pl. alkalmaz vagy nem alkalmaz élő szereplőket) kapcsolatosan felmerülő technikai és egyéb problémák megoldása és mindennek érthető kifejtése a munkanaplóban.
(1 pont)
- 2) A munka dokumentáltságának minősége és az elkészített anyaggal kapcsolatos (ön)reflexió színvonala. (A megítélés a munkanapló alapján történik.)
(összesen max.: 2 pont)
 - a) A munkanapló elkészítésének gondossága, a benne foglalt munka- és döntési folyamatok követhetősége.
(1 pont)
 - b) Az elkészült anyaggal kapcsolatos önértékelés színvonala.
(1 pont)
- 3) A kivitelezés technikai és esztétikai minősége, ötletessége, személyessége.
(összesen max.: 12 pont)
 - a) Mennyiben mérte fel helyesen a vizsgázó a rendelkezésére álló technikai eszközök alkalmasságát koncepciója megvalósításához, a lehetőségeit mennyiben és milyen színvonalon tudta elképzelésével összehangolni.
(3 pont)

- b) A kisfilm megvalósítása milyen mértékben tükrözi a film kifejezőeszközeinek ismeretét, azokat milyen mértékben és színvonalon tudta a jelölt használni elképzelése, forgatókönyve megvalósításához.
(6 pont)
- c) Mennyiben tükrözi az elkészült alkotás a vizsgázó közlendőjét, a film mondanivalója milyen mértékben személyes, ötletes, kreatív vagy bármi módon egyedi elgondolást tükröző.
(3 pont)
- 4) A prezentáció formai színvonala.
(összesen max.: 2 pont)
- a) A kisfilm megvalósításának (a vizsgázó lehetőségeihez mért) technikai színvonala.
(1 pont)
- b) A munkanapló elkészítésének színvonala, átláthatósága, kezelhetősége.
(1 pont)

Pontlevonások:

Pontlevonás alapvetően formai hibák elkövetése esetén, a feladat leírásában meghatározottak be nem tartásáért eszközölhető. (Tartalmi hiányosságok esetén a feladat a megfelelő mértékben a maximumhoz képest adott kevesebb pontszámmal értékelendő.) Jellemzően ezek a következők lehetnek:

- Ha a kisfilm hossza eltér a feladatban megadottól, az eltérés mértékének függvényében 1-5 pont levonandó. Amennyiben a kisfilm 2 perc hosszúságnál rövidebb, a projekt munka teljes egészében 0 pontra értékelendő!
- A kisfilm nem fikciós műfajban készült, azaz a köztéri műalkotások egyszerű bemutatása történik és semmilyen mondanivaló vagy cselekmény nem bontakozik ki az alkotásban, illetve a munkanapló sem utal a fikciós szándéokra, ennek mértéke függvényében 6-10 pont levonandó.
- Ha a kisfilmben 3-nál kevesebb köztéri alkotás jelenik meg 5 pont levonandó.
- Ha a kisfilm fotóetűdnek tekinthető, azaz semmilyen mértékben nem tartalmaz mozgást (még a képen belül sem), illetve a montázs eszközt sem használja érdemben és ezekre utaló szándékot a munkanapló sem dokumentál, ennek mértéke függvényében 6-10 pont levonandó.
- Ha a munkanapló tartalmában nem tér ki a feladatban meghatározott minden szempontra és hossza jelentősen rövidebb a feladatban megadottnál, a hiányosságok mértéke függvényében 4-6 pont levonandó.

A/2 – RIPORTFILM KÉSZÍTÉSE

Értékelési szempontok és adható pontszámok:

összesen max.:20 pont

- 1) Az elképzelés megtervezettsége, a megvalósítás előkészítettsége és a munka szervezetsége. (A megítélés a munkanapló alapján történik.)
(összesen max.: 4 pont)
- a) A riportfilm alapkonceptiója átgondolásának mélysége, következetessége, a munka megkezdésének megalapozása és mindennek érthető kifejtése a munkanaplóban.
(2 pont)

- b) A filmben szereplő csoport, társaság megválasztásának személyes jellege, a forgatással kapcsolatosan felmerülő problémák megoldása és mindennek érthető kifejtése a munkanaplóban.
(1 pont)
- c) Az interjúk elkészítésével kapcsolatosan felmerülő technikai és egyéb problémák megoldása és mindennek érthető kifejtése a munkanaplóban.
(1 pont)
- 2) A munka dokumentáltságának minősége és az elkészített anyaggal kapcsolatos (ön)reflexió színvonala. (A megítélés a munkanapló alapján történik.)
(összesen max.: 2 pont)
- a) A munkanapló elkészítésének gondossága, a benne foglalt munka- és döntési folyamatok követhetősége.
(1 pont)
- b) Az elkészült anyaggal kapcsolatos önértékelés színvonala.
(1 pont)
- 3) A kivitelezés technikai és esztétikai minősége, ötletessége, személyessége.
(összesen max.: 12 pont)
- a) Mennyiben mérte fel helyesen a vizsgázó a rendelkezésére álló technikai eszközök alkalmasságát koncepciója megvalósításához, a lehetőségeit mennyiben és milyen színvonalon tudta elképzelésével összehangolni.
(3 pont)
- b) A riportfilm megvalósítása milyen mértékben tükrözi a film kifejezőeszközeinek és a dokumentumfilm műfajának ismeretét, azokat milyen mértékben és színvonalon tudta a jelölt használni elképzelése megvalósításához.
(6 pont)
- c) Mennyiben tükrözi az elkészült alkotás, hogy a riportok és a választott csoport életének bemutatása által a vizsgázó a témán túlmutatót akart kifejezni, milyen mértékben tükröz a filmje személyes, ötletes, kreatív vagy bármi módon egyedi elgondolást.
(3 pont)
- 4) A prezentáció formai színvonala.
(összesen max.: 2 pont)
- a) A riportfilm megvalósításának (a vizsgázó lehetőségeihez mért) technikai színvonala.
(1 pont)
- b) A munkanapló elkészítésének színvonala, átláthatósága, kezelhetősége.
(1 pont)

Pontlevonások:

Pontlevonás alapvetően formai hibák elkövetése esetén, a feladat leírásában meghatározottak be nem tartásáért eszközölhető. (Tartalmi hiányosságok esetén a feladat a megfelelő mértékben a maximumhoz képest adott kevesebb pontszámmal értékelendő.) Jellemzően ezek a következők lehetnek:

- Ha a riportfilm hossza eltér a feladatban megadottól, az eltérés mértékének függvényében 1-5 pont levonandó. Amennyiben a film 5 perc hosszúságnál rövidebb, a projekt munka teljes egészében 0 pontra értékelendő!
- A riportfilm nem dokumentumfilm műfajban készült, azaz a filmben megjelenített emberek nem önmagukként szerepelnek, illetve a munkanapló alapján sem

bizonyítható, hogy a filmben látottak dokumentum-felvételek, az eltérés mértéke függvényében 6-10 pont levonandó.

- Ha a riportfilmben 5-nél kevesebb fős csoport jelenik meg 3 pont levonandó.
- Ha a riportfilm nem tartalmaz legalább 3, a bemutatott csoport tagjaival készített interjúrészletet, 5 pont levonandó.
- Ha a munkanapló tartalmában nem tér ki a feladatban meghatározott minden szempontra és hossza jelentősen rövidebb a feladatban megadottnál, a hiányosságok mértéke függvényében 4-6 pont levonandó.

A/3 – FOTÓETŰD KÉSZÍTÉSE

Értékelési szempontok és adható pontszámok:

összesen max.:20 pont

1) Az elképzelés megtervezettsége, a megvalósítás előkészítettsége és a munka szervezettsége. (A megítélés a munkanapló alapján történik.)

(összesen max.: 4 pont)

a) A fotóetűd alapkonceptiója átgondolásának mélysége, következetessége, a munka megkezdésének megalapozása és mindennek érthető kifejtése a munkanaplóban.

(2 pont)

b) A fotóetűd létrehozása során felmerülő problémák megoldása és mindennek érthető kifejtése a munkanaplóban.

(1 pont)

c) A fényképek elkészítésével, vagy beszerzésével, átalakításával kapcsolatosan felmerülő technikai és egyéb problémák megoldása és mindennek érthető kifejtése a munkanaplóban.

(1 pont)

2) A munka dokumentáltságának minősége és az elkészített anyaggal kapcsolatos (ön)reflexió színvonala. (A megítélés a munkanapló alapján történik.)

(összesen max.: 2 pont)

a) A munkanapló elkészítésének gondossága, a benne foglalt munka- és döntési folyamatok követhetősége.

(1 pont)

b) Az elkészült anyaggal kapcsolatos önértékelés színvonala.

(1 pont)

3) A kivitelezés technikai és esztétikai minősége, ötletessége, személyessége.

(összesen max.: 12 pont)

a) Mennyiben mérte fel helyesen a vizsgázó a rendelkezésére álló technikai eszközök alkalmasságát koncepciója megvalósításához, a lehetőségeit mennyiben és milyen színvonalon tudta elképzelésével összehangolni.

(3 pont)

b) A fotóetűd megvalósítása milyen mértékben tükrözi a vizuális formanyelv és a képi kifejezés ismeretét, azokat milyen mértékben és színvonalon tudta a jelölt használni elképzelése megvalósításához.

(6 pont)

c) Mennyiben tükrözi az alkotás a vers mondandójának személyes, ötletes, kreatív vagy bármi módon egyedi megjelenítését az elkészült fotóetűdben.

(3 pont)

4) A prezentáció formai színvonala.

(összesen max.: 2 pont)

- a) A fotóetűd megvalósításának (a vizsgázó lehetőségeihez mért) technikai színvonala. (1 pont)
- b) A munkanapló elkészítésének színvonala, átláthatósága, kezelhetősége. (1 pont)

Pontlevonások:

Pontlevonás alapvetően formai hibák elkövetése esetén, a feladat leírásában meghatározottak be nem tartásáért eszközölhető. (Tartalmi hiányosságok esetén a feladat a megfelelő mértékben a maximumhoz képest adott kevesebb pontszámmal értékelendő.) Jellemzően ezek a következők lehetnek:

- Ha a fotóetűd elkészítéséhez felhasznált fényképek száma eltér a feladatban megadottól, az eltérés mértékének függvényében 1-5 pont levonandó. Amennyiben a vizsgázó alkotásában 10 képnél kevesebbet használt fel, a projektmunka teljes egészében 0 pontra értékelendő!
- Ha a fotóetűd semmi módon nem adja vissza az alapjául szolgáló vers mondanivalóját, azt értékelhető módon nem tükrözi, és ennek szándékára a munkanapló sem utal, az eltérés mértéke függvényében 6-10 pont levonandó.
- Ha a fotóetűdben nem csak szelfi képek szerepelnek, a műfajtól eltérő képek számának mértékében 6-8 pont levonandó.
- Ha a munkanapló tartalmában nem tér ki a feladatban meghatározott minden szempontra és hossza jelentősen rövidebb a feladatban megadottnál, a hiányosságok mértéke függvényében 4-6 pont levonandó.

B/1 – FILMELEMZÉS

Értékelési szempontok és adható pontszámok:

összesen max.: 20 pont

- 1) A probléma értelmezésének minősége, a feladat megoldása során felhasznált háttéranyagok és ismeretek érvényessége.

(összesen max.: 7 pont)

 - a) Mennyiben tükrözi az írásmű a vizsgázó a filmelemzés tartalmi és formai követelményeiről való ismereteit, annak milyen mértékben felel meg az írása.

(2 pont)
 - b) Mennyiben tükrözi a dolgozat a vizsgázó tájékozottságát, meglévő tudását a témával kapcsolatban.

(3 pont)
 - c) Mennyiben tükrözi a dolgozat a vizsgázó kutatásának, utána olvasásának mélységét, a felhasználandó és felhasználható források felkutatását és használatát.

(2 pont)
- 2) A szöveg áttekinthetősége (logikus struktúrája) és érveléstechnikája, stiláris színvonala.

(összesen max.: 6 pont)

 - a) A szöveg szerkezeti felépítésének színvonala, követhetősége, áttekinthetősége.

(2 pont)
 - b) A vizsgázó az írásműben megnyilvánuló érvelési képességének, elemzési technikájának, véleménykifejtésének színvonala.

(2 pont)
 - c) Az elkészített filmelemzés stiláris jellemzői, megfogalmazásának színvonala.

(2 pont)
- 3) Az önálló megfigyelések, felvetések előfordulása és minősége.

(összesen max.: 5 pont)

 - a) Mennyiben tükrözi a dolgozat a vizsgázó ismereteit a film kifejezőeszköz-rendszeréről, a mozgóképi kifejezés értelmezéséről.

(2 pont)
 - b) Milyen mértékben mutatja meg a filmelemzés a vizsgázó vizuális szövegértési képességének minőségét és színvonalát.

(1 pont)
 - c) Mennyiben tud a vizsgázó meglévő és felkutatott ismeretei és megfigyelései alapján új felvetéseket, meglátásokat, értelmezési lehetőségeket felvetni, és ezeket az előbbiekkal megfelelően alátámasztani.

(2 pont)
- 4) A prezentáció formai színvonala.

(összesen max.: 2 pont)

 - a) Az elemzés strukturális felépítése, követhetősége, egységekre tagoltsága.

(1 pont)
 - b) Az idézetek, hivatkozások forrásainak megfelelő jelölése, az irodalomjegyzék formai követelményeinek való megfelelés.

(1 pont)

Pontlevonások:

Pontlevonás alapvetően formai hibák elkövetése esetén, a feladat leírásában meghatározottak be nem tartásáért eszközölhető. (Tartalmi hiányosságok esetén a feladat a megfelelő mértékben a maximumhoz képest adott kevesebb pontszámmal értékelendő.) Jellemzően ezek a következők lehetnek:

- Ha a dolgozat teljes terjedelmének döntő része nem a feladatban jelzett filmről szól (pl. nagyobb terjedelemben elemzi az alkotói életművet), az eltérés mértékének függvényében 5-10 pont levonandó.
- Ha a dolgozat a feladatban megadott terjedelmi előírásoknak nem tesz eleget, az eltérés mértéke függvényében 2-5 pont levonandó.
- Ha a dolgozatban a vizsgázó nem tüntette fel az idézetek, hivatkozások forrását, vagy nem adott meg irodalomjegyzéket (holott az esszé tartalmaz idézeteket és hivatkozásokat), ennek mértéke függvényében 2-5 pont levonandó.

B/2 – MÉDIAHASZNÁLAT – ELEMZŐ ESSZÉ

Értékelési szempontok és adható pontszámok:

összesen max.: 20 pont

- 1) A probléma értelmezésének minősége, a feladat megoldása során felhasznált háttéranyagok és ismeretek érvényessége.

(összesen max.: 7 pont)

 - a) Mennyiben tükrözi az írásmű a vizsgázó a kutatóelemzés tartalmi és formai követelményeiről való ismereteit, annak milyen mértékben felel meg az írása.

(2 pont)
 - b) Mennyiben talált a vizsgázó az adatgyűjtéshez megfelelő módszert, technikát, milyen színvonalon és minőségben valósította meg az adatgyűjtést.

(2 pont)
 - c) Mennyiben tükrözi a dolgozat a vizsgázó kutatásának, utána olvasásának mélységét, a felhasználható és felhasználandó források felkutatását és használatát kutatásának adatgyűjtésével, módszertanával és eredményeinek elemzésével kapcsolatban.

(3 pont)
- 2) A szöveg áttekinthetősége (logikus struktúrája) és érveléstechnikája, stiláris színvonala.

(összesen max.: 6 pont)

 - a) A szöveg szerkezeti felépítésének színvonala, követhetősége, áttekinthetősége.

(2 pont)
 - b) A vizsgázó, az írásműben megnyilvánuló érvelési képességének, elemzési technikájának, véleménykifejtésének színvonala.

(2 pont)
 - c) Az elkészített írásmű stiláris jellemzői, megfogalmazásának színvonala.

(2 pont)
- 3) Az önálló megfigyelések, felvetések előfordulása és minősége.

(összesen max.: 5 pont)

 - a) Mennyiben tükrözi a dolgozat a vizsgázó általános médiaismereti tudását, a kutatása során felmerülő médiumok és azok jellemzőinek ismeretét.

(3 pont)

- b) Mennyiben tud a vizsgázó meglévő és felkutatott ismeretei és megfigyelései alapján új felvetéseket, meglátásokat, értelmezési lehetőségeket felvetni, és ezeket az előbbiekkal megfelelően alátámasztani. (2 pont)
- 4) A prezentáció formai színvonala. (összesen max.: 2 pont)
- a) Az esszé strukturális felépítése, követhetősége, egységekre tagoltsága. (1 pont)
- b) A kutatást, az azzal nyert adatokat és azok elemzését tartalmazó részek elkülönültsége, az adatok és a kutatási eredmények átlátható, értelmezhető formában való tálalása. (1 pont)

Pontlevonások:

Pontlevonás alapvetően formai hibák elkövetése esetén, a feladat leírásában meghatározottak be nem tartásáért eszközölhető. (Tartalmi hiányosságok esetén a feladat a megfelelő mértékben a maximumhoz képest adott kevesebb pontszámmal értékelendő.) Jellemzően ezek a következők lehetnek:

- Ha a kutatásban a vizsgázó nem gyűjtött legalább 3 különböző ember médiahasználati szokásaira vonatkozóan adatot, 5 pont levonandó.
- Ha kutatásában a vizsgázó nem három különböző generációhoz tartozó ember médiahasználati szokásait vizsgálta (hanem pl. egy generációhoz tartozókat), 5 pont levonandó.
- Ha az esszében a vizsgázó egyáltalán nem tér ki az adatgyűjtéshez használt technikák említésére, leírására, 5 pont levonandó.
- Ha a dolgozat a feladatban megadott terjedelmi előírásoknak nem tesz eleget, az eltérés mértéke függvényében 2-5 pont levonandó.
- Ha a dolgozatban a vizsgázó nem tüntette fel az idézetek, hivatkozások forrását, vagy nem adott meg irodalomjegyzéket (holott az esszé tartalmaz idézeteket és hivatkozásokat), ennek mértéke függvényében 2-5 pont levonandó.

B/3 – ÖSSZEHASONLÍTÓ ELEMZÉS – FOGATHAJTÓ VERSENY

Értékelési szempontok és adható pontszámok:

összesen max.:20 pont

- 1) A probléma értelmezésének minősége, a feladat megoldása során felhasznált háttéranyagok és ismeretek érvényessége. (összesen max.: 6 pont)
- a) Mennyiben tükrözi az írásmű a vizsgázó az összehasonlító elemzés tartalmi és formai követelményeiről való ismereteit, annak milyen mértékben felel meg az írása. (2 pont)
- b) Mennyiben tükrözi a dolgozat a vizsgázó tájékozottságát, meglévő tudását a témával kapcsolatban. (2 pont)
- c) Mennyiben tükrözi a dolgozat a vizsgázó utána olvasásának mélységét, a felhasználandó és felhasználható források felkutatását és használatát. (2 pont)
- 2) A szöveg áttekinthetősége (logikus struktúrája) és érveléstechnikája, stiláris színvonala.

(összesen max.: 6 pont)

- a) A szöveg szerkezeti felépítésének színvonala, követhetősége, áttekinthetősége. (2 pont)
- b) A vizsgázó, az írásműben megnyilvánuló érvelési képességének, elemzési technikájának, véleménykifejtésének színvonala. (2 pont)
- c) Az elkészített összehasonlító elemzés stiláris jellemzői, megfogalmazásának színvonala. (2 pont)
- 3) Az önálló megfigyelések, felvetések előfordulása és minősége. (összesen max.: 6 pont)
- a) Mennyiben tükrözi a dolgozat a vizsgázó ismereteit a film kifejezőeszköz-rendszeréről, a mozgóképi kifejezés értelmezéséről. (2 pont)
- b) Milyen mértékben mutatja meg a filmelemzés a vizsgázó vizuális szövegértési képességének minőségét és színvonalát. (1 pont)
- c) Mennyiben tud a vizsgázó meglévő és felkutatott ismeretei és megfigyelései alapján új felvetéseket, meglátásokat, értelmezési lehetőségeket felvetni, és ezeket az előbbiekkal megfelelően alátámasztani. (2 pont)
- d) Milyen mértékben mutatja az írásmű a vizsgázó az összehasonlító elemzés jellemzőiről való tudását, annak alkalmazási képességét. (1 pont)
- 4) A prezentáció formai színvonala. (összesen max.: 2 pont)
- a) Az elemzés strukturális felépítése, követhetősége, egységekre tagoltsága. (1 pont)
- b) Az idézetek, hivatkozások forrásainak megfelelő jelölése, az irodalomjegyzék formai követelményeinek való megfelelés. (1 pont)

Pontlevonások:

Pontlevonás alapvetően formai hibák elkövetése esetén, a feladat leírásában meghatározottak be nem tartásáért eszközölhető. (Tartalmi hiányosságok esetén a feladat a megfelelő mértékben a maximumhoz képest adott kevesebb pontszámmal értékelendő.) Jellemzően ezek a következők lehetnek:

- Ha a dolgozat teljes terjedelmének döntő része nem a feladatban jelzett két jelenetről szól (pl. nagyobb terjedelemben elemzi valamelyik, vagy mindkettő teljes filmet), az eltérés mértékének függvényében 4-6 pont levonandó.
- Ha a dolgozat a feladatban megadott terjedelmi előírásoknak nem tesz eleget, az eltérés mértéke függvényében 2-5 pont levonandó.
- Ha a dolgozatban a vizsgázó nem tüntette fel az idézetek, hivatkozások forrását, vagy nem adott meg irodalomjegyzéket (holott az esszé tartalmaz idézeteket és hivatkozásokat), ennek mértéke függvényében 2-5 pont levonandó.

C/1 – HONEST TRAILER KÉSZÍTÉSE

Értékelési szempontok és adható pontszámok:

összesen max.:20 pont

- 1) Az elképzelés megtervezettsége, a megvalósítás előkészítettsége és a munka szervezettsége. (A megítélés a munkanapló alapján történik.)

(összesen max.: 4 pont)

 - a) A trailer alapkoncepciója átgondolásának mélysége, következetessége, a munka megkezdésének megalapozása és mindennek érthető kifejtése a munkanaplóban.

(2 pont)
 - b) Az elkészítéssel kapcsolatosan felmerülő problémák megoldása és mindennek érthető kifejtése a munkanaplóban.

(1 pont)
 - c) A trailer technikai szempontból különböző elemeinek (pl. képen megjelenő szöveg, hangalámondás;) elkészítésével kapcsolatosan felmerülő technikai és egyéb problémák megoldása és mindennek érthető kifejtése a munkanaplóban.

(1 pont)
- 2) A munka dokumentáltságának minősége és az elkészített anyaggal kapcsolatos (ön)reflexió színvonala. (A megítélés a munkanapló alapján történik.)

(összesen max.: 2 pont)

 - a) A munkanapló elkészítésének gondossága, a benne foglalt munka- és döntési folyamatok követhetősége.

(1 pont)
 - b) Az elkészült anyaggal kapcsolatos önértékelés színvonala.

(1 pont)
- 3) A kivitelezés technikai és esztétikai minősége, ötletessége, személyessége.

(összesen max.: 12 pont)

 - a) Mennyiben mérte fel helyesen a vizsgázó a rendelkezésére álló technikai eszközök alkalmasságát koncepciója megvalósításához, a lehetőségeit mennyiben és milyen színvonalon tudta elképzelésével összehangolni.

(3 pont)
 - b) A trailer megvalósítása milyen mértékben tükrözi a vizuális formanyelv és a képi kifejezés, illetve a honest trailer műfajának ismeretét, azokat milyen mértékben és színvonalon tudta a jelölt használni elképzelése megvalósításához.

(6 pont)
 - d) Mennyiben tükrözi az alkotás a vizsgázó, a *Testről és lélekről* című filmmel és a honest trailer műfajával kapcsolatos személyes, ötletes, kreatív vagy bármilyen módon egyedi meglátásait.

(3 pont)
- 4) A prezentáció formai színvonala.

(összesen max.: 2 pont)

 - a) A riportfilm megvalósításának (a vizsgázó lehetőségeihez mért) technikai színvonala.

(1 pont)
 - b) A munkanapló elkészítésének színvonala, átláthatósága, kezelhetősége.

(1 pont)

Pontlevonások:

Pontlevonás alapvetően formai hibák elkövetése esetén, a feladat leírásában meghatározottak be nem tartásáért eszközölhető. (Tartalmi hiányosságok esetén a feladat a megfelelő mértékben a maximumhoz képest adott kevesebb pontszámmal értékelendő.) Jellemzően ezek a következők lehetnek:

- Ha az elkészült alkotás hossza eltér a trailerek megszokott kb. 2-4 perces hosszától, az eltérés mértékének függvényében 1-5 pont levonandó. Amennyiben a film 2 perc hosszúságnál rövidebb, a projektmunka teljes egészében 0 pontra értékelendő!
- A trailer nem a honest trailer műfajában készült, nem bír annak jellemzőivel, illetve a munkanapló alapján sem bizonyítható a vizsgázó erre irányuló szándéka, az eltérés mértéke függvényében 6-10 pont levonandó.
- Ha az elkészült alkotás nem Enyedi Ildikó: Testről és lélekről című filmjét dolgozza fel, a projektmunka teljes egészében 0 pontra értékelendő!
- Ha az alkotás semmilyen, vagy nem jelentős mértékben tartalmaz nóvumot, azaz a meglévő felvételek szerkesztése, hozzá adott hang vagy felirat, vagy más eszköz által az alkotás nem változtat számottevően például az eredeti traileren, és erre a szándékra a munkanapló sem utal, a projektmunka teljes egészében 0 pontra értékelendő!
- Ha a munkanapló tartalmában nem tér ki a feladatban meghatározott minden szempontra és hossza jelentősen rövidebb a feladatban megadottnál, a hiányosságok mértéke függvényében 4-6 pont levonandó.

C/2 – ÖSSZEHASONLÍTÓ ELEMZÉS – TELESHOP ÉS UNBOXING VIDEO

Értékelési szempontok és adható pontszámok:

összesen max.:20 pont

1) A probléma értelmezésének minősége, a feladat megoldása során felhasznált háttéranyagok és ismeretek érvényessége.

(összesen max.: 6 pont)

a) Mennyiben tükrözi az írásmű a vizsgázó az összehasonlító elemzés tartalmi és formai követelményeiről való ismereteit, annak milyen mértékben felel meg az írása.

(2 pont)

b) Mennyiben tükrözi a dolgozat a vizsgázó tájékozottságát, meglévő tudását a témával kapcsolatban.

(2 pont)

c) Az elemzés tárgyául választott videók kiválasztásánál felmerülő szempontok megfelelősége, a választott videók tartalmi és formai relevanciája és adekvátsága.

(2 pont)

2) A szöveg áttekinthetősége (logikus struktúrája) és érveléstechnikája, stiláris színvonala.

(összesen max.: 6 pont)

a) A szöveg szerkezeti felépítésének színvonala, követhetősége, áttekinthetősége.

(2 pont)

b) A vizsgázó, az írásműben megnyilvánuló érvelési képességének, elemzési technikájának, véleménykifejtésének színvonala.

(2 pont)

c) Az elkészített összehasonlító elemzés stiláris jellemzői, megfogalmazásának színvonala.

(2 pont)

- 3) Az önálló megfigyelések, felvetések előfordulása és minősége. *(összesen max.: 6 pont)*
- a) Mennyiben tükrözi a dolgozat a vizsgázó ismereteit a film kifejezőeszköz-rendszeréről, a mozgóképi kifejezés értelmezéséről. *(2 pont)*
- b) Milyen mértékben mutatja meg az elemzés a vizsgázó vizuális szövegértési képességének minőségét és színvonalát. *(1 pont)*
- c) Mennyiben tud a vizsgázó meglévő és felkutatott ismeretei és megfigyelései alapján új felvetéseket, meglátásokat, értelmezési lehetőségeket felvetni, és ezeket az előbbiekkal megfelelően alátámasztani. *(2 pont)*
- d) Milyen mértékben mutatja az írásmű a vizsgázó az összehasonlító elemzés jellemzőiről való tudását, annak alkalmazási képességét. *(1 pont)*
- 4) A prezentáció formai színvonala. *(összesen max.: 2 pont)*
- a) Az elemzés strukturális felépítése, követhetősége, egységekre tagoltsága. *(1 pont)*
- b) Az idézetek, hivatkozások és az elemzett videók forrásainak megfelelő jelölése, az irodalomjegyzék formai követelményeinek való megfelelés. *(1 pont)*

Pontlevonások:

Pontlevonás alapvetően formai hibák elkövetése esetén, a feladat leírásában meghatározottak be nem tartásáért eszközölhető. (Tartalmi hiányosságok esetén a feladat a megfelelő mértékben a maximumhoz képest adott kevesebb pontszámmal értékelendő.) Jellemzően ezek a következők lehetnek:

- Ha a dolgozat tárgyául választott felvételek nem a teleshop és az unboxing videók műfajába tartoznak, a vizsgázó választása tehát nem felel meg a feladatban megadottnak, az eltérés mértékének függvényében 4-6 pont levonandó.
- Ha a dolgozat a feladatban megadott terjedelmi előírásoknak nem tesz eleget, az eltérés mértéke függvényében 2-5 pont levonandó.
- Ha a dolgozatban a vizsgázó nem tüntette fel az idézetek, hivatkozások és az elemzett videók forrását, vagy nem adott meg irodalomjegyzéket (holott az esszé tartalmaz idézeteket és hivatkozásokat), ennek mértéke függvényében 2-5 pont levonandó.

C/3 – MÉDIAELMÉLETI ESSZÉ

Értékelési szempontok és adható pontszámok:

összesen max.: 20 pont

- 1) A probléma értelmezésének minősége, a feladat megoldása során felhasznált háttéranyagok és ismeretek érvényessége.

(összesen max.: 7 pont)

 - a) Az elemzés tárgyául választott internetes példák és mémek kiválasztásánál felmerülő szempontok megfelelése, a választott médiatartalmak tartalmi és formai relevanciája és adekvátsága.

(2 pont)
 - b) A McLuhani mondás elemzéséhez felhasznált irodalom és források felkutatásának mélysége és minősége, azok felhasználási módjának színvonala.

(2 pont)
 - c) Az elemzés tárgyául választott internetes példák és mémek felkutatásának és elemzésének mélysége és minősége, azok felhasználási módjának színvonala.

(3 pont)
- 2) A szöveg áttekinthetősége (logikus struktúrája) és érveléstechnikája, stiláris színvonala.

(összesen max.: 6 pont)

 - a) A szöveg szerkezeti felépítésének színvonala, követhetősége, áttekinthetősége.

(2 pont)
 - b) A vizsgázó, az írásműben megnyilvánuló érvelési képességének, elemzési technikájának, véleménykifejtésének színvonala.

(2 pont)
 - c) Az elkészített írásmű stiláris jellemzői, megfogalmazásának színvonala.

(2 pont)
- 3) Az önálló megfigyelések, felvetések előfordulása és minősége.

(összesen max.: 5 pont)

 - a) Mennyiben tükrözi a dolgozat a vizsgázó általános médiaismereti tudását, a kutatása során felmerülő internetes felületek és tartalmak jellemzőinek ismeretét.

(1 pont)
 - b) Mennyiben tud a vizsgázó meglévő és felkutatott ismeretei és megfigyelései alapján új felvetéseket, meglátásokat, értelmezési lehetőségeket felvetni, és ezeket az előbbiekkal megfelelően alátámasztani.

(2 pont)
 - c) A McLuhani mondás elméleti elemzésének és az internetes példák és mémek ezen elméleti megállapítások gyakorlati megnyilvánulásának világos kifejtése, átláthatóan, követhetően történő prezentálása.

(2 pont)
- 4) A prezentáció formai színvonala.

(összesen max.: 2 pont)

 - a) Az esszé strukturális felépítése, követhetősége, egységekre tagoltsága.

(1 pont)
 - b) Az írásmű elméleti elemző részeinek és azokra felhozott példák az átlátható, követhető összekapcsolása.

(1 pont)

Pontlevonások:

Pontlevonás alapvetően formai hibák elkövetése esetén, a feladat leírásában meghatározottak be nem tartásáért eszközölhető. (Tartalmi hiányosságok esetén a feladat a megfelelő mértékben a maximumhoz képest adott kevesebb pontszámmal értékelendő.) Jellemzően ezek a következők lehetnek:

- Amennyiben az esszé tartalmi hiányosságot mutat, azaz vagy a mcluhani állítás értelmezése, vagy az arra felhozott példák nem szerepelnek abban, a hiányosság mértékének függvényében 2-6 pont levonandó.
- Ha írásában a vizsgázó nem, vagy csak érintőlegesen, felületesen említi a mémek példáját, tehát az írásmű meghatározó részben nem tartalmazza a mém-jelenség példáját és értelmezését, az eltérés mértékének függvényében 2-6 pont levonandó.
- Ha a dolgozat a feladatban megadott terjedelmi előírásoknak nem tesz eleget, az eltérés mértéke függvényében 2-5 pont levonandó.
- Ha a dolgozatban a vizsgázó nem tüntette fel az idézetek, hivatkozások forrását, vagy nem adott meg irodalomjegyzéket (holott az esszé tartalmaz idézeteket és hivatkozásokat), továbbá sem az írásműben, sem az irodalomjegyzékben nem tüntette fel a felhasznált példákat vagy azok elérhetőségét, a hiányosság mértékének függvényében 2-5 pont levonandó.

Írásbeli vizsga

Javítás-értékelési útmutató

FOGALOM- ÉS TÁRGYISMERET (maximum 15 pont)

1. (2 pont)

Mindkét adat helyes értelmezésére és leírására 1-1 pont adható.

Helyes válasz:

Súlyozott nézettség:

Azt mutatja meg, hogy egy adott műsort a populáció tagjai közül hányan néztek. (Egész pontosan a műsor egy percre jutó közönségének átlagos száma, illetve annak százalékos aránya a populáción belül.) Az adatok szerint tehát a teljes lehetséges közönség 6,7%-a, 575159 ember nézte az adott műsort.

Közönségarány:

Azt mutatja meg, hogy az éppen televíziót nézők hány százaléka nézi az adott műsort. Vagyis nem a teljes lakosság tekintetében, csak az adott időpontban éppen tévézők tekintetében számolja a nézettséget. Így ez értelemszerűen nagyobb szám lesz. A Barátok közt utolsó epizódját az éppen tévézők 17,8%-a nézte.

2. (4 pont)

A két plánfajta helyes megnevezésére 1-1, a kép adekvát értelmezésére további 2 pont adható.

Helyes válasz:

A képen egyszerre láthatunk egy totált (a tájról) és egy premier plánt (a nő arcáról). (Az utóbbi helyett a szekond plán is elfogadható helyes válasznak.)

A két plán egybemosása értelmezhető ketterű, vagy előteres képként is. A fényképezés módja által a háttér és a nő arca az előtérben szinte egyformán hangsúlyos (még ha a háttér életlen is) és a kettőt valamiképpen egymásra vonatkoztatja a néző (szinte mintha asszociációs montázsban látnánk a nő arcát és a tájat felváltva).

Az arc és a táj között formai hasonlóság is felfedezhető, a nő arca hasonlóan „kies”, ráncoktól barázdált, mint a sziklák, sokat látott és megélt arcnak tűnik, ahogy a táj is. (A nő arca a hegyláncban lévő szünetet mintha kipótolná.) A képből az a többletjelentés is kiolvasható, hogy a hegynek és a nőnek hasonló élete lehetett (kicsit sivár, kicsit meggyötrő, nehéz élet); de értelmezhető a táj a nő „lelki tájaként” is, a lelki világának kivetüléseként (ami ugyan kicsit sivár, kicsit terméketlen, de szép és rendületlenül állja a nehézségeket).

3. (5 pont)

Amennyiben a válasz tükrözi, hogy a vizsgázó ismeri a valóság show és szappanopera fogalmát, műfaját, 1-1 pont adható. További 1-1 pont adható egy megfelelő formai és tartalmi hasonlóság említésére.

A második kérdésre adott válasza az 1 pont akkor adható meg, ha az valóban a valósághoz való viszonyról szól.

Helyes válasz:

Formai hasonlóságok a valóság show és a szappanopera között:

- *az epizódok elején és végén előzetesekkel és összefoglalókkal biztosítják a folyamatosságot a néző számára*
- *a főcím a karakterek bemutatásából áll*

Tartalmi hasonlóságok a valóság show és a szappanopera között:

- *egydimenziós karakterekkel dolgoznak, akik általában nem mennek át jellemfejlődésen az epizódok során*
- *egy-egy epizód csattanóval, figyelemfelkeltő módon zárul*
- *a dramaturgia azt az érzetet kelti, hogy a végtelenségig folytatódhat a történet (nem feltétlenül törekszik egy megoldás felé)*

A fentiekből kiderül, hogy a valóság show inkább a szappanopera fikatív műfajára hajaz a valósághoz való viszonya tekintetében. A történetben karakterek és egyfajta sztorivezetés van. A valóság show a nevével ellentétben teljesen ellentétes a valósághoz való viszonya tekintetében a dokumentumfilmekkel, lévén hogy a valóság show valósága azért jön létre, hogy azt leforgathassák, abból műsor készülhessen (tehát lényegében fikciós műfaj), szemben a dokumentumfilmmel, mely valóban (a felvételtől függetlenül) megtörtént eseményeket rögzít. (A válaszban azt is elfogadhatjuk, ha a valóság show szereplőit egyfajta színészeknek – szerepet játszó embereknek – tekinti a vizsgázó, míg a dokumentumfilmek riportalanyai valóban önmagukat adják a filmen.)

4.

(4 pont)

Az eisensteini képlet helyes értelmezésére 2, a párhuzamos és asszociációs montázsra hozott megfelelő példa leírására 1-1 pont adható.

Helyes válasz:

Eisenstein képlete azt fejezi ki, hogy két, időben egymást követő kép tartalmát a néző (egybeesésük miatt) összekapcsolja és egymásra vonatkoztatja, így a két kép jelentésén túl egy harmadik jelentés keletkezik.

Párhuzamos montázs: bármilyen példa elfogadható, amely arról szól, hogy több szálon futó történet elemeit felváltva látja a néző.

Asszociációs montázs: bármilyen példa elfogadható, amely tulajdonképpen az eisensteini képletet igazolja; két kép egymásra következéséből egy harmadik jelentés keletkezik, a két kép közötti asszociációs kapcsolat révén.

MOZGÓKÉPI SZÖVEGÉRTÉS (maximum 30 pont)

Filmrészlet: Orson Welles: *Aranypolgár* (1941) 17:20 – 23:17

5. (3 pont)

A kérdések helyes megválaszolásáért 1-1 pont adható. A harmadik kérdésre a pont akkor adható meg, ha a válasz tükrözi, hogy a jelölt tisztában van a flashback (visszaemlékezés) fogalmával.

Helyes válasz:

A filmrészletben azt látjuk, hogy egy férfi egy vélhetően befolyásos, jelentős ember emlékiratait kezdi olvasni, olvasmánya megelevenedik. A jelenetben egy bank képviselője érkezik egy családhoz, hogy a bank gyámsága alá vegye a kislányt, mivel az anya jelentős vagyont tett szert, mely nagykorúvá válása után a fiúé lesz. Az apa bizonytalansága ellenére az anya aláírja az erre vonatkozó dokumentumokat.

(A pont megadható, ha a válaszban annyit fogalmaznak meg, hogy az anya valami módon mintha eladná a gyereket.)

A jelenet két részre osztható: az emlékirat tanulmányozásáról és a gyerek elviteléről szóló részekre. (Elfogadható helyesnek, ha az utolsó, karácsonyi képet harmadik részként azonosítja a vizsgázó a válaszban.)

Flashback a filmrészletben: az emlékiratot olvasni kezdő férfi olvasmánya megelevenedik, látjuk a szöveget, majd áttünéssel elkezdődik a jelenet, amiről a szöveg szól.

6. (4 pont)

Képenként 2-2 pont adható, 1 pont a megvilágítási mód, illetve a kameraállás helyes megnevezésére és 1 pont annak helyes értelmezésére.

Helyes válasz:

Az első képen spotlight (csúcsfény, reflektorfény) megvilágítási formát láthatunk, azaz a fénycsóva egy dologra (jelen esetben az emlékiratra) irányul, minden mást (a környezetet és a szereplőket is) sötétben hagyva, azoknak csak a sziluettje látható. Ezzel a képen nagyon erős hangsúlyt kap az emlékirat (az a képelem, amire a megvilágítás irányul), ugyanakkor minden más jelentéktelenné, kevésbé fontossá válik.

A második képen békaperspektívát, alsó kameraállást láthatunk. Ez a kameraállás a képen látható személyt hatalmassá teszi, nem csak fizikai, hanem átvitt értelemben is erősnek, befolyásosnak, megközelíthetetlen óriásnak mutatja őt. (Elfogadható helyesnek az is, ha a válaszban a kameraállást a gyerek szubjektívjeként értelmezik.)

7. (3 pont)

A kameramozgás helyes megnevezésére, és a két megfelelő példa leírására 1-1 pont adható.

Helyes válasz:

A filmrészletben jellemzően fahrt (kocsizó) kameramozgásokat láthatunk (elfogadható a steadicam meghatározás is).

Példák:

- ahogy a férfi követi a nőt a pánccélterembe
- amikor a férfi elkezd olvasni az emlékiratot
- ahogy az anyát követi a kamera az ablaktól az asztalig

- *ahogy az anyát követi a kamera az asztaltól az ablakig*
- *ahogy a szereplők kijönnek a házból*

Példák a belső montázs alkalmazására a filmjelenetben:

- *az első kép, ahogy a szoborról a nőre és a férfira fordul a kamera*
- *amikor a hóban játszó gyerekről behátrál a kamera a házba és meglátjuk a jelenet többi szereplőjét*
- *ahogy a házban játszódó jelenetből áttérünk a ház előtt játszódóra*

(A pont megadható, amennyiben a válaszból kiderül, hogy a vizsgázó tisztában van a kocsizó kameramozgás és a belső vágás fogalmának jelentésével.)

8. (4 pont)

A szereplők helyes jellemzésére 1-1 pont adható. További 1-1 pont akkor adható meg, ha a válasz a vizuális ábrázolás alapján van megindokolva.

Helyes válasz:

Az apa kevésbé szigorú, a döntéssel kapcsolatban bizonytalan, de érzékelhetően nem ő hozza meg a végső döntést. A dialógusban kifejeződik, hogy a pénz ígéretének hallatán elbizonytalanodik saját kételkedésében (az ablak lehúzásával végül lezárja magában is ezt a kételyt), a fiúnak szívesebben magyarázná meg a döntésüket, ugyanakkor vélhetően fizikailag hajlamos bántani a gyereket. A ruhája ziláltabb és nyitott, mozdulatai tétovák, arca bizonytalanságot tükröz, a képeken mindig középen áll, az anya és a gyerek között félúton, ebből érzékeljük, hogy egyik mellett sem határozza el magát.

Az anya nagyon szigorúnak, merevnek, zártnak tűnik, a döntéssel kapcsolatban nem magyarázkodik a gyerekeknek, sőt az utolsó pillanatra halogatja annak a fiával való közlését is, inkább a fiú érzelmeire akar hatni, mint az értelmére. Ugyanakkor a szövegből érzékeljük, hogy fizikai szempontból sosem bántaná a gyereket és elhatározása igen nehezebbre esik.

A ruhája sötét és teljesen zárt, az arca merev, határozottságot tükröz, többet látjuk alsó kameraállásból, ami erőteljessé teszi a személyiségét és a kép terében mindig a fiához képest az ellenkező oldalon helyezkedik el.

9. (6 pont)

A kép felosztásának helyes meghatározására 1, ennek helyes értelmezésére további 3 pont, a kameraállás által adott többletjelentés megfogalmazására további 2 pont adható.

Helyes válasz:

A képen háromteres képkompozíciót láthatunk, melyből a leghátsó térben a kislány áll és a ház előtt a hóban játszik, a középső térben az apa áll, az első térben pedig az anya a hivatalos iratokat intézi a bank képviselőjével.

A kép előtérben éppen egy döntés születik meg a leghátsó térben látható szereplő életéről, ami ennek következtében gyökeresen meg fog változni. Ezzel a döntéssel kapcsolatban az apa bizonytalan, így ő középen áll, sem a fia, sem a felesége pártját nem fogja, illetve nem tudja eldönteni melyik mellé álljon. Az előtérben zajló aláírás nagyon hangsúlyos lesz, mivel az iratot, az asszony kezét és a tollat sokkal nagyobbnak látjuk, mint a fiút, aki egészen eltölpül a háttérben. A fiú most még a szabad világban önfeledten játszik, de a ház ablaka bekeretezi alakját, ezzel arra utalva, hogy az előtérben zajló események egészen új keretet adnak majd az életének.

A jelenetben látható kocsizó kameramozgás összekapcsolja ezt a három teret, a fiú szabad világát beszorítja az ablakkeret által jelképezett keretek közé, és ahogy az asszonyt követi a fiútól az asztalig rávonatkoztatja az irat tartalmát és az asztalnál zajló eseményeket a fiú életére és világának megváltozására. (Az anyát követő kamera „behúzza” a fiú életét egy szerződés által meghatározott, teljesen más világba és egyúttal érzékelteti azt, hogy erről az anya döntött.)

10. (6 pont)

Az azonos képkompozíciós elvek és azok helyes értelmezésének leírására képpáronként 3-3 pont adható.

Helyes válasz:

A képek pároknak tekinthetők, mert a képek vizuális és cselekménybeli tartalma lényegében azonos. Mindegyik kép egyaránt többterese képkompozíció (háromterű és kétterű is elfogadható), a képek tereiben ugyanazokat az elemeket láthatjuk (az ablakon túl egy másik, szabad világot, a középső térben egy (véltetően) a döntéssel kapcsolatban bizonytalan embert, az előtérben egy aláírásra váró, vagy aláírt dokumentumot. Mindegyik kép esetében érzékelhető, hogy az előtérben zajló aláírás aktusa lényegi hatással van a leghátsó térben lévő ember világára, életére.

A b) jelű kép értelméhez az a) jelű ismerete azt teszi hozzá, hogy itt az a szereplő, akinek életéről az előtérben a döntés megszületik, már az ablakon innen van, vagyis a középső térbe került, a szabad világot ő már csak belülről nézheti (ez az a) jelű kép jelenetében meghozott döntésnek köszönhető).

A d) jelű kép értelméhez a c) jelű ismerete azt teszi hozzá, hogy itt az a szereplő, aki az a) kép jelenetében még a háttérben volt, akiről az előtérben döntöttek, most már az első térbe került, maga dönt a saját életéről, ezúttal ő írja alá az arra vonatkozó dokumentumot.

11. (4 pont)

A szánkó szimbólumának helyes értelmezésére 2, a két kép vizuális kifejezőeszközeinek helyes értelmezésére szintén 2 pont adható.

Helyes válasz:

Gyerekkori szánkója a szülőket, a valódi családot, a valódi gyerekkort, az önfeledt játékot és szabadságot jelképezi a férfi számára. A két képen látható ugyan, hogy új életében is kapott egy szánkót az elveszett régi helyett, mely sokkal értékesebbnek, díszesebbnek tűnik, mégis a második kép kicsit felső kameraállása az új szánkót értéktelenebbnek, míg az első kép kicsit alsó kameraállása a réginit fontosabbnak érzékelteti.

Míg az első szánkójával a szabadban, kötöttségek nélkül játszott, addig új életében már felnőtt emberek veszik szorosán körül, akik véltetően uralkodnak felette, irányítják, korlátok közé szorítják, az első képen látható – a szánkó által jelképezett – szabadság és vele együtt a gyerekkor és annak önfeledt boldogsága – ahogy a képen a szánkó is – elveszett.

MÉDIA MINIÉSSZÉ (maximum 15 pont)

(Az idézett cikk Hanula Zsolt, az index.hu oldalon 2015. szeptember 10-én megjelent írásának rövidített változata.)

12. (15 pont)

Amennyiben a vizsgázó helyesen határozza meg az algoritmikus tartalomszolgáltatás, a véleménybuborék és a visszhangkamra jelenségének lényegét, és azokat a cikk alapján felhozott példákkal elemzi, illetve illusztrálja, maximum 8 pont adható. További maximum 3 pont mindezek a nyilvánosság korlátozásában betöltött szerepének és lehetséges (legalább két) veszélyének említésére adható. A szöveg logikus és áttekinthető szerkezeti felépítésére, a gondolatmenet, érvelés levezetésére és a stiláris színvonalra további maximum 2 pont, az önálló megfigyelések és felvetések megtételére és azok minőségére maximum 2 pont adható.

Helyes válasz:

A cikk írója egy olyan kísérletét tárja elénk, amelyben létrehozott egy általa kitalált karaktert a Facebookon és lényegében hagyta azt, hogy annak profilját és a közösségi hálón töltött életét maga a felület (a Facebook) határozza meg. Az algoritmikus tartalomszolgáltatás arra az elvre épül, hogy a felhasználó szokásait megfigyelve (pl. milyen tartalmakat látja vagy oszt meg), ezeknek megfelelő további tartalmakat kínáljon fel számára (hasonló csoportokat, oldalakat, stb.) a felület. Kísérletében a cikk írója elfogadott minden ilyen, a Facebook által felkínált lehetőséget és ezzel elég gyorsan egy elég szélsőséges véleménybuborékba került a fiktív felhasználója.

Mivel az algoritmus következtében a felhasználó mindig hasonló tartalmakat fog követni, vagyis a saját véleményének és preferenciáinak megfelelőeket, ezért a továbbiakban csak ilyenekkel fog találkozni. (A cikk szerint, ha cukiságokat osztott meg a szerző, akkor azok lepték el az oldalát.) Ezzel a közösségi média egy buborékba zárja a tagjait, amelyben csak a saját véleményük és világuk visszhangjával találkoznak, ezzel azt az érzést keltve az emberben, hogy az egész világ olyan, mint ő. A jelenségnek ugyanakkor sajátossága az is, hogy mivel mindig következő, a felhasználó által még nem ismert tartalmakat is fel kell kínálnon az oldal, ezért az adott vonalon elcsúszik a szélsőségek felé.

Itt pedig már a nyilvánosság korlátozásáról és a veszélyekről van szó. A probléma nem feltétlenül a felhasználó köré épülő buborékkal van (bizonyos értelemben nem csak a közösségi hálón, hanem a valóságban is az ember egyfajta buborékban él), hanem azzal, hogy tájékozatlanabb, egyszerűbb, az internet világában nem jártas felhasználók nem ismerik fel ezt a buborékot, nem tudnak annak a létéről és összetévesztik a valóság egy igen kicsi szeletét a teljes valósággal.

Az így kialakult helyzet az elméleti problémákon túlmentően, ahogy a cikk végén maga a szerző is felhívja rá a figyelmet, egészen konkrét veszélyeket is rejt magában: az elmagányosodás, a függőség, az egészségkárosodás, de akár a pénzügyi megkárosítás veszélyét is.

A javítási-értékelési útmutató tartalmi elemeitől eltérő minden jó választ el kell fogadni.